

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

КАФЕДРА _____ Безпека життєдіяльності

(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Р. Б. Папірник

« 1 » _____ 10 _____ 20 19 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Виробнича санітарія

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність _____ 263 «Цивільна безпека»

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма _____ «Охорона праці»

(назва освітньої програми)

освітній ступінь _____ бакалавр

форма навчання _____ денна

(денна, заочна, вечірня)

розробник _____ Чередниченко Людмила Антонівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Виробнича санітарія – це дисципліна, яка вивчає вплив шкідливих виробничих чинників на людині і розробляє гігієнічні, санітарно-технічні, організаційні заходи і засоби з метою захисту від них.

Цей курс розглядає питання трудового законодавства в галузі виробничої санітарії, основи загальної гігієни праці, організаційні та технічні заходи запобігання впливу шкідливих факторів на людину, засоби профілактики професійних захворювань.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			V	
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3	90	
Аудиторні заняття, у т.ч.:	44		44	
лекції	30		30	
лабораторні роботи	-		-	
практичні заняття	14		14	
Самостійна робота, у т.ч.:	16		16	

підготовка до аудиторних занять	4		4	
підготовка до контрольних заходів	6		6	
виконання курсового проекту або роботи	-		-	
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	6		6	
підготовка до екзамену	30	3	30	
Форма підсумкового контролю			екзамен	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: забезпечити відповідні сучасним вимогам знання студентів про загальні закономірності виникнення і розвитку шкідливих факторів, підготовки спеціалістів, володіючими основами гігієни праці та виробничої санітарії.

Завдання дисципліни: вивчення методів ідентифікації джерел шкідливих факторів, розробка заходів по застосуванню засобів захисту від дії шкідливих факторів, а також розробка засобів створення без шкідливих умов праці.

Пререквізити дисципліни вивчення дисциплін «Основи охорони праці».

Постреквізити дисципліни «Організаційно-технічне забезпечення атестації та паспортизації робочих місць в галузі», «Атестація робочих місць і профілактика виробничого травматизму та профзахворювань».

Компетентності.

Засвоївши програму навчальної дисципліни «Виробнича санітарія» бакалаври мають бути здатними вирішувати професійні завдання з урахуванням вимог виробничої санітарії та гігієни праці та володіти такими основними професійними компетенціями з виробничої санітарії, відповідно до освітньої програми «Охорона праці» СВО ПДАБА: 263.6-2017.

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК03. Здатність користуватися іноземною мовою.

ЗК06. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК13. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з рідних джерел.

ФК16. Здатність надавати домедичну допомогу постраждалим особам.

ФК21. Здатність обґрунтовувати заходи щодо технічного обслуговування і ремонту для забезпечення належного технічного стану і безпечної експлуатації машин, механізмів, устаткування, транспортних та інших засобів виробництва.

ФК23. Здатність визначати ризики небезпек, складати карти професійних ризиків, застосовувати міжнародні стандарти щодо аудиту та системи керування охороною праці на підприємстві.

ФК25. Здатність вивчати на аналізувати на основі діючих методів випадки виробничого травматизму, професійних і виробничо-обумовлених захворювань.

ФК31. Здатність до розуміння механізму процесів горіння і вибуху, обставин, дій та процесів, що спричиняють виникнення надзвичайної ситуації.

ФК33. Здатність організовувати радіаційний, хімічний та біологічний захист населення, інженерне забезпечення процесу виконання аварійно-рятувальних робіт.

Заплановані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: основні питання трудового законодавства в області «Виробнича санітарія»; основи загальної гігієни праці; організаційні та технічні заходи запобігання впливу шкідливих факторів на людину; засоби профілактики професійних захворювань; порядок розслідування отруєнь; основні положення ССБП; загальні відомості про виробничу вентиляцію; санітарно-гігієнічні вимоги у будівництві.

вміти: оцінити відповідність санітарно-гігієнічних умов праці нормам; розпізнавати джерела шкідливостей, їх вид; визначати вплив шкідливих речовин на людину; прогнозувати

наслідки впливу шкідливих факторів; використовувати нормативно-правову базу по «Виробничій санітарії» для захисту від дії шкідливих факторів; розробити засоби та застосувати захисту від шкідливих факторів; використовувати у своїй практичній діяльності соціально-економічні, правові, технічні, медико – профілактичні засоби, спрямовані на створення безпечних умов виробництва.

Методи навчання. Виконавчий, репродуктивний (відтворюючий), продуктивно-практичний.

Форми навчання. Індивідуальні, групові, колективні, фронтальні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с.р.
Змістовий модуль 1. Основи загальної гігієни праці та фізіології					
1. Основи загальної фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії.	2	2			
2. Аналіз умов праці.	8	4	2		2
3. Мікроклімат виробничих приміщень.	8	4	2		2
4. Організація умов праці в умовах наявності пилу.	8	4	2		2
5. Організація умов праці в умовах наявності шуму та вібрації.	8	4	2		2
6. Виробничі отрути та професійні отруєння.	6	2	2		2
7. Засоби захисту робітників.	4	2	2		
8. Вентиляція виробничих приміщень.	8	4	2		2
9. Умови праці при роботі на комп'ютерах.	4	2			2
10. Організація режиму праці та відпочинку користувачів ВДТ.	4	2			2
Разом за змістовим модулем 1	60	30	14		16
Підготовка до екзамену	30				30
Усього годин	90	30	14		46

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	<u>Основи загальної фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії.</u> Основні поняття, терміни, їх визначення. Зовнішнє і внутрішнє середовище. Фізіологічні функції організму. Основні системи людини. Мета гігієни праці.	2
2, 3	<u>Аналіз умов праці.</u> Гігієнічна класифікація умов праці. Гігієнічні нормативи. Фактори, що зумовляють умови праці.	4
4, 5	<u>Мікроклімат виробничих приміщень.</u> Параметри мікроклімату та їх дія на людину. Нормування параметрів. Заходи щодо нормалізації параметрів мікроклімату.	4

6, 7	<u>Організація умов праці при наявності пилу.</u> Класифікація пилу. Вплив пилу на людину. Нормування наявності пилу в приміщеннях. Засоби захисту від пилу.	4
8, 9	<u>Організація умов праці при наявності шуму та вібрації.</u> Основні характеристики шуму, інфра- та ультразвуку. Дія шуму на людину. Нормування, контроль, вимірювання шуму. Засоби та заходи захисту від пилу Характеристика вібрації та її вплив на людину. Методи гігієнічної оцінки вібрації. Заходи та засоби захисту від вібрації.	4
10	<u>Виробничі отрути та професійні отруєння.</u> Класифікація отрут. Характеристика дії отрути на організм людини. Умови, які впливають на характер отруєння. Вимірювання та формування отрут. Форми отруєння.	2
11	<u>Засоби захисту від шкідливих факторів.</u> Призначення засобів захисту. Індивідуальні та колективні засоби. Вимоги до індивідуальних та колективних засобів захисту. Класи засобів індивідуального захисту.	2
12, 13	<u>Вентиляція виробничих приміщень.</u> Основні терміни. Класифікація системи вентиляції. Визначення повітрообміну при загально обмінній вентиляції. Неорганізована і організована природна вентиляція.	4
14	<u>Умови праці при роботі на комп'ютерах.</u> Шкідливі та небезпечні фактори при роботі на комп'ютерах. Засоби електробезпеки при роботі на комп'ютерах.	2
15	<u>Організація режиму праці та відпочинку користувачів ВДТ.</u> Організація робочих місць операторів ВДТ. Час перерв. Засоби індивідуального захисту.	2
Усього:		30

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Виробниче освітлення. Розрахунок штучного освітлення.	2
2	Планування робочих місць, які оснащені ПК.	2
3	Розрахунок біоритмів.	2
4	Розрахунок аерації.	2
5	Аналіз умов праці за інтегральною бальною оцінкою.	2
6	Визначення концентрації шкідливих речовин в повітрі робочої зони	2
7	Розрахунок апаратури для захисту повітря робочої зони від промислових забруднювань.	2
Усього:		14

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
	Не передбачено навчальним планом.	

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	4
2	Підготовка до контрольних заходів	6
3	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях: Захист працюючих від випромінювання. Характеристика випромінювань, класифікація. Електромагнітні поля, вплив на організм. Засоби захисту від випромінювань.	6
4	Підготовка до екзамену	30
	Усього	46

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Методи контролю знань на лекціях та практичних заняттях: тестовий, письмовий, усний.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовий модуль 1. Основи загальної гігієни праці та фізіології

Підсумкова оцінка за змістовим модулем 1 визначається як сума балів за:

- присутність (відвідування) студентом лекцій – максимально 19 балів;
- підготовку та активну участь у виконання практичної роботи – максимально 21 бал;
- відповіді на запитання контрольної роботи – максимально 60 балів.

Всього – 100 балів.

Відвідування лекцій

- присутність (відвідування) студентом 1 лекції – оцінюється в 1 бал. Всього 15 лекцій. Максимальна кількість балів за присутність на лекціях – 15;
- оформлення конспекту лекцій – максимально 4 бали;

Всього 19 балів.

Оформлення конспекту лекцій

Всього 4 бали:

- 4 – має місце план лекції та повний конспект лекційного матеріалу;
- 3 – має місце план лекції та неповний конспект лекційного матеріалу;
- 2 – відсутній план лекції, лекційний матеріал законспектовано частково;
- 1 бал – має місце тільки план занять;
- 0 балів – конспект відсутній.

Відвідування та виконання практичної роботи

Кількість практичних робіт – 7.

За виконання однієї практичної роботи – 3 бали.

Всього 21 бал.

3 бала – якщо студент в повному обсязі розв'язав практичне завдання, відповів на запитання викладача, показав обізнаність.

2,5 бали – завдання практичної роботи виконане в повному обсязі, але у відповіді на запитання викладача мали місце помилки, які не впливають, в цілому, на успішне виконання

практичної роботи.

2 бали – завдання практичної роботи виконане в повному обсязі, але у відповіді на запитання викладача мали місце принципові помилки, які не впливають, в цілому, на успішне виконання практичної роботи, а також допускаються помилки при опрацюванні отриманих результатів.

1,5 бали – практичне завдання виконане не в повному обсязі при відповіді на запитання викладача мали місце принципові помилки.

1 бал – студент виконав завдання не в повному обсязі, не відповів на запитання викладача.

0 балів – якщо студент проявив недбалість при виконанні практичної роботи і відмовився відповідати на запитання викладача.

Контрольна робота (тести)

До складу контрольної роботи включено 5 запитань, на які студент зобов'язаний дати відповіді. Максимальна кількість балів при вичерпній відповіді на одне запитання – 12,

Максимальна кількість балів – 60.

Кількість балів за якість відповіді на одне запитання устанавлюється – 12 балів.

24 бали – за 2 успішні відповіді на запитання тесту.

36 балів – за 3 відповіді на запитання.

48 балів – за 4 відповіді на запитання.

За всі успішні відповіді на 5 запитань – 60 балів.

Оцінювання екзамену:

Білет містить 2 теоретичних та одне практичне запитання. Повна відповідь на одне запитання оцінюється в 30 балів, виконання практичного питання – 40 балів. Максимальна кількість балів за відповідь на білет становить 100 балів.

Вид контролю	Кількість балів	Всього
1. Відповідь на теоретичне запитання	30	60
2. Виконання практичного завдання	40	40
Всього:		100

Максимальна кількість балів за відповідь на 2 теоретичне запитання – 60 балів, за одне – 30 балів.

30-26 балів – ставиться студенту, який твердо знає матеріал програми, повно, грамотно та послідовно дає відповіді на всі запитання завдання.

25-21 бал – ставиться студенту, який знає навчально-програмний матеріал, грамотно та по суті дає відповіді на всі запитання, завдання білету, не допустив суттєвих недоліків; при чому деякі відповіді є не зовсім повними або недосить чіткими.

20-11 балів – ставиться студенту, що має знання основного матеріалу, допустив неточності, похибки при відповіді на завдання, але володіє необхідними знаннями для подальшого навчання.

10-1 бал – ставиться студенту, який виявив проблеми в знанні основного матеріалу програми, допустив суттєві помилки у відповідях на питання, або взагалі не дав відповіді на них.

0 балів – ставиться студенту, який не відповів на питання.

За виконання практичного завдання – максимально 40 балів.

40-36 балів – якщо студент повністю без помилок вирішив задачу і зробив висновок.

35-31 бал – якщо при вирішенні задачі були припущені незначні помилки.

30-16 балів – якщо задача була вирішена частково.

15-1 бал – якщо задача була вирішена з принциповими помилками, які впливають на кінцевий результат.

0 балів – якщо задача була не вирішена.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як сума балів за відповіді на теоретичні запитання та виконання практичного завдання.

Порядок зарахування пропущених занять: студент самостійно опрацьовує конспект пропущеної лекції, відповідає на контрольні питання викладачеві у відведений для консультацій час.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. И.М. Трахтенберг, М. М. Коршук. Гигиена труда и производственная санитария. Киев 1997.
2. Е.И. Гончарук. Общая гигиена. К. ВШ. 1991.
3. Основы охраны труда: Учебник для высших учебных заведений / А.С.Беликов, Е.В. Рабич, Н.Ю.Шлыков – Днепропетровск: Изд-во Свидлер А.Л., 2006-461с.
4. С.В.Алексеев, В.Р.Усенко. Гигиена труда.М. «Медицина» 1988.
5. В.І. Жидецький та інші. Практикум із охорони праці, - Львів, 2000.
6. З.М. Яременко. Безпека життєдіяльності. К-2005.
7. Я.В.Крушельницька. Фізіологія і психологія праці. Навчальний посібник. К, КНЕУ, 2002.
8. І.І. Даценко. Гігієна та екологія людини. Навчальний посібник.-Львів, Афіша, 2000.
9. Охрана труда на предприятия строительной индустрии / Под ред. Проф. А.С.Беликова – Днепропетровск:Изд-во «Федорченко А.А.», 2010-528с.

Допоміжна

1. ДСН 3.3.6.042-99 Санитарные нормы микроклимата производственных помещений.
2. СНиП 2.04.05-91*У Отопление, вентиляция и кондиционирование.

10. INTERNET – ресурси

1. <http://www.dnopr.kiev.ua>- Офіційний сайт Державного комітету країни з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду (Держгірпромнагляду).
2. <http://www.mon.gov.ua> – Офіційний сайт Міністерства освіти і науки , молоді та спорту України.
3. <http://www.kodeks-luks.ru> – Нормативні документи в області охорони праці.
4. <http://www.nau.ua>- Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».
5. <http://www.budinfo.com.ua> – Портал «Україна строительная: строительные компании Украины, строительные стандарты: ДБН ГОСТ ДСТУ».
6. <http://www.iasis.ru> – Официальный сайт Межпарламентской Ассамблеи государств-участников Содружества Независимых Государств (МПА СНГ).

Розробник

 (Л. А. Чередниченко)
(підпис)

Гарант освітньої програми

 (А. С. Беликов)
(підпис)

Силабус затверджено на засіданні кафедри Безпеки життєдіяльності
Протокол № 5 від «30» 09 20 19 року